

MAGYARORSZÁG HOSSZÚ TÁVÚ TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI FEJLŐDÉSI PÁLYÁJÁNAK ELŐREJELZÉSE

2015. december 7-én, Budapesten került sor a Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése projekt zárórendezvényére.

A kutatás az Európai Gazdasági Térség Finanszírozási Mechanizmus 2009–2014 program keretein belül finanszírozott Alkalmazkodás az Éghajlatváltozáshoz Program részeként valósulhatott meg. A két, kritikus ágazatokra fókuszáló projekt (AGRATÉR, KRITÉR) mellett az MTA KRTK RKI a társadalmi-gazdasági kutatásokért felel. A kapott eredmények 2016 tavaszán beépülnek a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerbe.

A konferencia elején **Fazekas Károly**, az MTA KRTK főigazgatója, **Karl Kerner**, a Norwegian Directorate for Civil Protection szakértője és **Erdélyi Zoltán**, a Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) ügyvezetőigazgató-helyettese megnyitó beszédet tartott.

Az első előadást **Bálint Judit** tartotta, a REC szakembere az Alkalmazkodás az Éghajlatváltozáshoz Program felépítését prezentálta az érdeklődőknek. Elmondta, hogy a programnak három nagyobb eleme van, ezek közül csak az egyik a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) kialakítása. A

NATÉR-be több kutatás készít megjelenítendő és az adatbázisba kerülő adatokat, ezek közül az egyik a „Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése” című kutatás.

A párhuzamosan futó RCMTÉR kutatás részéről, az Országos Meteorológiai Szolgálat képviselőjében **Szépszó Gabriella** tartott előadást. Bemutatta az RCMTÉR projektben készülő új, a Kárpát-medence területére készülő klímaprojekciók első eredményeit.

A konferencia fő témáját adó projektről a kutatócsoport vezetője, **Czirfusz Márton** beszélt. Az MTA KRTK RKI tudományos munkatársa elmondta, hogy a kutatás több részre bontható, egy demográfiai, egy földhasználati, egy gazdasági illetve egy kérdőíves lekérdézésen alapuló társadalmi elemzésre.

A délelőtti előadásblokkot kerekasztal-beszélgetés követte, amelyen **Czirfusz Márton** mellett a két párhuzamos projekt egy-egy képviselője, **Szépszó Gabriella** (KRITÉR) és **Molnár András** (AGRATÉR) vett részt. A beszélgetésből kiderült, hogy a három kutatás adatai jól beépíthetők a NATÉR-be, és a rendszer a jövőben kiterjeszhető lesz más szektorokra is és a kutatások továbbfejleszthetők.

A délutáni előadásblokk a Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése kutatás eredményeinek részletes bemutatásáról szólt. **Tagai Gergely** a népesség-előreszámítás és a klímaváltozás hatásainak dilemmáiról beszélt a hallgatóságnak. Elmondta, hogy a demográfiai előrejelzések esetében a születési és a túlélési folyamatok, valamint a be- és kivándorlási folyamatok alapján alkották meg prognózisaikat, melyek alapján Magyarország népessége 2051-ben várhatóan 8 és 9 millió között lesz (8,43 milliós középérték mellett). Felhívta a figyelmet a klímaváltozás egészségügyi hatásaira is, ezek közül az egyre gyakoribbá váló hőhullámok, valamint bizonyos betegségcsoportok okozhatnak komoly problémákat. A demográfiai projektrész tartalmazta a deprivációval kapcsolatos kutatásokat is.

Márkusné Zsibók Zsuzsanna a gazdasági előrejelzésekkel kapcsolatos kutatási témát prezentálta. Ezt az előrejelzést egy közel 50 változót magába foglaló makromodell segítségével végezték, melyben a klímaváltozás is szerepelt a fontos indexszámok között. Az MTA KRTK RKI szakembere további lehetséges irányynak tartaná, ha a gazdasági makromodellezésben a regionális sajátosságokra építő önálló modellek készülhetnének (a kutatásban országos modellt építettek, amelyet megyei összetevőkre bontottak).

A földhasználati modellezést **Lennert József** mutatta be. Ebben az elemzésben a globális éghajlatváltozás magyarországi földhasználatra gyakorolt hatásait vizsgálták. A múltbeli társadalmi-gazdasági folyamatokra, valamint a jövőbeli klímaváltozási mutatókra építve a vizsgált időszak végére számításaik alapján az ország felszínborításában homogenizálódás lesz.

A kutatás társadalmi attitűdöket vizsgáló részét egy kérdőíves felmérés eredményeire alapozták. Ennek eredményeit **Varjú Viktor** tárta a hallgatóság elé. A több mint 3000 fős mintán alapuló lekérdezésből kiderült, hogy a lakosság jelentős része a kutatóktól és a döntéshozóktól várja a klímaváltozás problémájának a megoldását, a saját személyes felelősségét alacsonyabbnak gondolja. Az is kiderült a kutatásból, hogy a környezeti fenntarthatóság érdekében az egyének által is alkalmazható, többnyire a háztartásokra vonatkozó megoldások közül az emberek nagy része az olcsóbb megoldásokat részesíti előnyben, a költségesebb beruházásokat (valószínűsíthetően a nagyobb költségvonzata és a hosszabb megtérülése miatt) jóval kevesebben alkalmazzák.

A konferencia egy kerekasztal-beszélgetéssel zárult, melynek során **Antal Z. László** (MTA TK SZI), **Béres András** (Herman Ottó Intézet), **Fülöp Orsolya** (Energiaklub), **Iványi Zsuzsanna** (REC)

és **Kajner Péter** (Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ) fejtették ki véleményüket a bemutatott eredményekkel és a klímaváltozással kapcsolatban, a szakpolitikai következményeket mérlegelve. A szakemberek egyetértettek abban, hogy a klímaváltozás nem a távoli jövő, hanem már a jelen, így az alkalmazkodást nem lehet megkerülni. Bár a jövő bizonytalan, az ezzel kapcsolatos döntést nem lehet halogatni. Antal Z. László az elhangzottakat úgy foglalta össze, hogy „a tudomány önmagában nem elég, holisztikus szemléletre van szükség”.

A NATÉR létrehozása egy fontos lépés az éghajlatváltozással kapcsolatos adaptáció felé, ehhez járul hozzá a Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése kutatás, melynek részletes eredményeit 2015 végén megjelenő könyv is bemutatja majd.

A zárórendezvény PPT-előadásai letölthetők a <http://nater.rkk.hu/zarorendezveny/> oldalról.

Konferencia a Tomori Pál Főiskolán

November 24-én, a Tomori Pál Főiskolán rendezett *Határtalan értékek a valós és virtuális világban konferencián* Uzzoli Annamária tartott előadást *Klíímaváltozási sérülékenységvizsgálatok Magyarországon – a tapasztalatok értékelő összegzése* címmel.

Környezet és Társadalom Műhelykonferencia Sopronban

Sopronban, november 27-én került megrendezésre a Környezet és Társadalom Műhelykonferencia. A Nyugat-magyarországi Egyetemen az alábbi két előadást tartottuk:

Koós Bálint: *A deprivációs folyamatok várható alakulása a klímaváltozás*

Király Gábor, Czirfusz Márton, Koós Bálint, Tagai Gergely, Uzzoli Annamária: *A klímaváltozás és a népesség előrebecslés dilemmái*

VIII. Régiótörténeti Kutatások Konferencia

Projektünk résztvevői a VIII. Régiótörténeti Kutatások Konferencián is előadással vettek részt. A december 4-én, Szegeden megrendezett eseményen Uzzoli Annamária, Tagai Gergely, Király Gábor, Czirfusz Márton, Koós Bálint prezentálták a projekt eredményeit *A klímaváltozás és a demográfiai folyamatok kapcsolata Magyarországon – járási szintű előrejelzések 2050-ig* címmel.

IMPRESSZUM

Kiadja az MTA KRTK Regionális Kutatások
Intézete

Felelős kiadó: Fazekas Károly főigazgató

Szerkesztette: Tóth Marcell

Olvasószerkesztő: Lőrinczy Annamária

Tördelés: Tóth Marcell

Cikkek: Tóth Marcell

KAPCSOLAT:

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

Czirfusz Márton kutatásvezető

czirfusz@rkk.hu

<http://nater.rkk.hu>

A projekt az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz program keretében, izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

Alapkezelő: Közép és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ

Kedvezményezett: Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

A projekt időtartama: 2015. május 5. - 2015. december 31.

A projekt költségvetése: 174,6 ezer euró.

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER